

Soru: 13 Ağustos 2024 tarihinde El Arabiye sitesinin aktardığına göre “Afganistan geçici hükümeti İçişleri Bakanlığı Sözcüsü Abdul Metin Kani, X sosyal medya platformundaki hesabından Pakistan güçlerinin sivillere ateş açtığını, 2’si çocuk 1’i kadın olmak üzere 3 Afgan vatandaşının hayatını kaybettiğini kaydetti... Torkham sınırındaki Pakistanlı bir sınır yetkilisi, çatışmada üç Pakistan askerinin yaralandığını söyledi...” Bundan önce “Cuma günü Uluslararası Para Fonu ve (IMF) Pakistan hükümeti, üç yıl içinde 7 milyar dolarlık bir yardım programı için anlaşma imzaladı. (13.07.2024 Skynews Arabia) Özellikle daha önce de benzer çatışmalar yaşandığı göz önünde bulundurulursa, bu çatışmaların arkasında ne var? Amerika’nın güdümündeki IMF yardımları ile Pakistan’ın Hindistan’dan uzaklaştırılarak Afganistan ile savaşa sürüklenmesi ve böylece ABD’nin, Çin’i baskılama arzusunu yerine getirmek için Çin’le yüzleşmeye yoğunlaşması arasında bir ilişki var mı? Yoksa yaşanan bu sınır çatışmalarının başka sebepler mi var?

Cevap: Yukarıdaki soruları yanıtlamak için aşağıdaki hususları bir göz atmak gerekiyor:

1- 28 Ocak 2023 tarihli soru cevapta, İngiliz sömürgeciliğinin Pakistan-Afganistan arasında oluşturduğu sınırlarla ilgili olarak şunları söylemiştik: “Afganistan ile Pakistan arasındaki kuzeydoğudan güneybatıya uzanan 2 bin 640 kilometrelik sınırı oluşturan “Durand Hattı”, 1893’te o dönem İngiliz Hindistan’ı Dışişleri Bakanı Sir Mortimer Durand ile Afganistan Şahu Emir Abdurrahman Han arasındaki anlaşmayla belirlendi. Pakistan ve Afganistan’ın resmi sınırları olarak kabul edilen Durand Hattı, hattın iki yakasındaki Peştunları ikiye böldü. Sınır bölgesinde çoğunluğu Peştun olan Müslümanlar yaşamaktadır. Peştunlar, Afganistan’daki en kalabalık etnik gruptur ve nüfusun yaklaşık %40’ını oluşturmaktadır. İki yüzyıldır Afganistan’daki hükümdarların çoğu Peştun kökenlidir. Peştunlar, Pakistan’da Pencaplılardan sonra ikinci en büyük etnik gruptur. Afganistan, Durand Hattı’nı tanımamaktadır. Özellikle İngiltere, o dönemde Durand Hattı’nı çizirken bölgenin demografik, etnik ve kabile yapısını dikkate almadı, sömürgeci çıkarları göz önünde bulundurularak 12 Kasım 1893 tarihinde yapay bir şekilde çizildi. İngilizler, kendilerinden önceki birçokları gibi, sınır bölgelerini kontrol etmek için mücadele ettiler... İngilizler, 1839-1842 yılları arasındaki saldırganlığı sırasında büyük bir askeri yenilgiye uğradılar. 1878’de yeniden saldırdılar, ancak iki yıl sonra geri çekilmek zorunda kaldılar. Ancak 1879’da Afganistan yöneticilerinin Gandamak Antlaşması’nı imzalamasıyla siyasi nüfuz elde ettiler. Bu anlaşma sonucunda Afganistan, Hindistan alt kıtasını yöneten İngiliz sömürgeciliğine geniş topraklar kaptırdı... Taliban, Doha Anlaşması gereği Amerika’nın Ağustos 2021’de Afganistan’dan çekilmesinin ardından Kabil’de iktidarı ele geçirdi, Pakistan’ın sınır düzenlemelerini daha yüksek sesle reddetmeye başladı ve sınırın her iki tarafında da yaşanan sınır provokasyonları, yaygın hale geldi. Bu sınırlar, geçmişte hiçbir engelle karşılaşmadan sınır boyunca serbestçe hareket eden Afgan mültecilere ve Peştun ailelerine yönelik ağır kısıtlamalar yüzünden zaman zaman ısındı, can kayıplarına yol açan çatışmalarla birlikte kaynama noktasına geldi...”

2- Bu sınır hattı (Durand Hattı), 1979’da Sovyetler Birliği ve 2001’de ABD gibi büyük güçlerin işgali sonrasında Afganistan’ın çalkantılı dönemlerinde iki ülke arasındaki çatışmaların büyük ölçüde yatışmasını sağladı. Ancak bugün bu sınır hattı, 2021’de Amerika’nın Afganistan’dan aşağılayıcı bir şekilde çekilmesinin ardından Amerikan politikasının gereksinimleri doğrultusunda yeniden gündeme geldi. Sovyetler Birliği’nin Afganistan’ı işgali sırasında bu sınırların geçirgen olduğu ve bu durumun, Pakistan’da eğitim alan mücahitlerin Sovyetlere karşı savaşmak üzere Afganistan’a geçişini kolaylaştırdığı bilinmelidir. Sınırdaki bu gevşeklik, bir yandan sınırın her iki tarafındaki Peştun aileler arasındaki demografik gerçekliğin bir devamı niteliğindedir, diğer yandan ABD’nin Afganistan’daki Sovyet varlığına karşı izlediği politikayla da uyumluydu. Ancak, Amerika’nın Afganistan’ı işgalinden sonra Amerikan politikasında bir değişiklik oldu. ABD, Pakistan’dan sınır kontrollerini sıkılaştırmasını talep etti ve ABD’nin Afganistan’ı işgaline karşı çıkan mücahitlerin sınırdan geçişlerinin engellenmesini istedi. Bunun üzerine Pakistan ordusu, Pakistan içindeki bu sınır bölgelerine şiddetli bir savaş başlattı.

3- Mayıs 2018'de Pakistan, Afganistan'a sınırdaş kabile bölgelerini Hayber-Pahtunhva eyaletine kattı. Böylelikle belirsizliği ve bu bölgelerin Pakistan yasaları, polisi ve yargı erkinden muaf tutulması dönemini sona erdirdi. Pakistan, Afganistan ile olan sınır meselesini çözüme kavuşturduğunu düşünüyor. Pakistan geçici hükümet Başbakanı Enver-ul Hak Kakır, Afgan TOLONews'e verdiği bir röportajda, "Durand Hattı Afganistan ve Pakistan arasında uluslararası alanda tanınan bir sınırdır. Bize ve tüm dünyaya göre Afganistan ile sınır meselesi bitmiştir" ifadelerin kullandı. (14.03.2024 El Cezire.net) Ancak tarih boyunca tüm Afgan hükümetleri, siyasi ve ideolojik eğilimlerinden bağımsız olarak, Durand Hattı'nı iki ülke arasında resmi uluslararası sınır olarak tanımamaktadır. Bu bağlamda aynı kaynağa göre Taliban hükümeti Sınır ve Kabile İşleri Bakanı Molla Nureddin Turabi yaptığı açıklamada, "Afganistan'ın Pakistan ile resmi bir sınırı yoktur" dedi. İki ülke arasındaki anlaşmazlık, 2600 kilometreden uzun bu sınır hattı boyunca şiddetlendi. 23 Ocak 2023 tarihli yukarıdaki soru cevapta yine şöyle dedik: "Daha sonra Pakistan, baskıyı artırarak tarihte ilk kez Afganlara vize uygulaması getirdi. 3 metre yüksekliğinde bir sınır çiti inşa etmesi, bu gerginliği daha da artırdı. Hem malların ve insanların geçişini kontrol etmek hem de "teröristlerden" korunmak gerekçesiyle yüzlerce kilometrelik çit için yüz milyonlarca dolar harcadı. Böylece tel örgü, gerilimin ve iki ülke arasında sınır bölgesinde yaşanan çatışmaların sebeplerinden biri oldu. Bunun üzerine Taliban hükümeti, yaklaşık yüzde 90'ı tamamlandıktan sonra Pakistan kuvvetlerinin iki ülke arasında yaklaşık 2.700 km'lik sınır boyunca çit inşa etmesini engelledi. Devrilmeden önce Eşref Gani hükümeti, çitin inşasına onay vermişti. Taliban hükümeti, çitin inşasını tamamlamaya çalıştığı her seferinde Pakistan güçleriyle karşı karşıya geldi. Bu durum, sınırın farklı bölgelerinde taraflar arasında çatışmalara yol açtı. Her iki tarafta da hayatını kaybedenler ve yaralananlar oldu... Böylece özellikle Pakistan'ın, iktidardaki Taliban'ı, Pakistan Talibanı Hareketi'nin Pakistan ordusuna yönelik saldırısını engellemediği suçlaması üzerine iki ülke arasındaki ilişkiler daha da gerginleşti. Ardından Pakistan, Pakistan Talibanı militanlarının bulunduğu iddiasıyla Afganistan içindeki bazı hedefleri bombaladı..."

4- Böylelikle Pakistan ordusu ile Taliban güçleri arasındaki çatışmalar ve sürtüşmeler, iki ülke arasındaki ilişkilerde yeni bir gerçeklik haline geldi. Bu çatışmalar ve sürtüşmeler, sınır sorunu ve "Pakistan Talibanı" ile Pakistan ordusu arasında yaşanan karşılıklı saldırılar nedeniyle arttı. "Geçen yıl, ölü sayısının son 6 yılın en yüksek seviyesine ulaştığı görüldü. İslamabad merkezli Araştırma ve Güvenlik Çalışmaları Merkezi'ne göre, 1500'den fazla sivil, güvenlik görevlisi ve militan hayatını kaybetti." (17.07.2024 El Cezire.net) Pakistan ordusunun, Afganistan'ı Pakistan Talibanına yataklık etmekle suçlamasıyla İslamabad, Afganistan üzerindeki baskısını daha da artırdı: "Taliban'ın Geri Dönenlere Yardım ve Yerlerine Yeniden Yerleştirme Komisyonu Sözcüsü Kari Yusuf Ahmadi, yaptığı açıklamada, "İki komşu ülke -Pakistan ve İran- 2024 yılının başından bu yana 400 binden fazla mülteciyi zorla sınır dışı etti. Pakistan sınır dışı edilenlerin %75'inden sorumlu." dedi. (11.06.2024 El Hurra)

5- Tüm bunlardan, Amerikan yanlısı Pakistan hükümetinin Afganistan'daki Taliban'a baskı uyguladığı, provoke ettiği, Afganların sınırdan serbestçe geçmesini engellediği, sınır ötesindeki akrabalarını ziyaret etmek için onlardan vize istediği, sınır çiti ördüğü, oldu bitti olarak dayattığı, sınır hattını Afganistan'ın içine taşıdığı ve ABD'nin 2021'de çekilmesiyle kaçan 600.000 kişi de dahil olmak üzere sayıları iki milyondan fazla olan Afgan mültecilere baskı uyguladığı, Afgan mültecileri toplu halde sınır dışı ettiği, 2022 yılında Amerikan uçaklarının Afganistan'a geçişini ve El-Kaide lideri Eymen ez-Zevahiri'nin öldürüldüğü hava saldırısını kolaylaştırdığı, Pakistan istihbarat servisinin Afganistan'ın sınır kentlerinde Pakistan Talibanı örgütünün önde gelen liderlerini hedef alan suikast operasyonları düzenlediği anlaşılıyor.

6- Pakistan'ın yaptığı tüm bu eylemler, Amerika'nın tamamen boyunduruk altına almak amacıyla Afganistan'daki Taliban'a uyguladığı baskı politikası kapsamında değerlendirilebilir. Yine bu eylemler, Hindistan'ın Çin'e karşı Amerika'nın yanında yer almasını sağlamak için Washington'un, Pakistan ordusunu iç savaşa ve Afganistan ile savaşın içine sürüklemeye arzusu kapsamında da değerlendirilebilir. Hatta bu eylemler, Amerika'nın, Çin'in Afganistan'daki mineral kaynakları sömürmesini engelleme çabalarının bir parçası olarak da görülebilir. Çünkü Afganistan'da ABD ile Taliban arasında yirmi yılı aşkın süredir devam eden bariz düşmanlık,

sanayisi her türlü hammaddeye ihtiyaç duyan Çin'in, 2021'de ABD'nin çekilmesinden sonra Afganistan'ı sömürme umutlarını artırdı. Pakistan ve Afganistan arasındaki sınır anlaşmazlığı, Pakistan'daki ekonomik koridor için milyarlarca dolar harcayan Çin'in hayallerinin gerçekleşmesi önünde bir engel teşkil etmektedir.

İşte Pakistan'ın Afganistan politikasının genel çerçevesi budur. Bu genel çerçeveden, bu iki ülke arasındaki çatışmanın ana provokatörünün Amerika olduğu anlaşılıyor. Düşmanlığı körüklemek, silahlı sınır anlaşmazlıkları, her alanda gerilimi tırmandırmak ve Pakistan'ın Afganistan içine düzenlediği hava saldırıları da bu genel çerçeve içerisine girmektedir. "Afganistan Savunma Bakanı, Pakistan Hava Kuvvetlerine ait savaş uçaklarının Pakistan sınırındaki Host ve Paktika vilayetlerinde nüfusun yoğun olduğu bölgelere düzenlediği hava saldırısında masum çocuk ve kadınların hayatını kaybettiğini duyurdu. "Pakistan ordusu veya hükümeti konu hakkında herhangi bir açıklama yapmadı. "Bu saldırılar, Pakistan-Afganistan sınır bölgelerindeki bir askeri kontrol noktasına düzenlenen iki intihar saldırısında 6 Pakistan askerinin hayatını kaybetmesinin ardından geldi." Hava saldırıları, Cumartesi günü Pakistan'ın kuzeybatısındaki Kuzey Veziristan bölgesinde Afganistan sınırına yakın bir bölgede gerçekleştirilen bir saldırıda 7 askerin hayatını kaybetmesinin ardından gerçekleşti." (18.03.2024 Şarku'1 Avsat)

7- Bu iki ülke arasında 2021'den beri devam eden gergin ilişki, tırmanma eğiliminde, çünkü bu gergin ilişkinin sebepleri (Amerikan çıkarları) mevcut ve Pakistan, IMF'den kredi alsa da almasa da tırmanma yönünde sabitlenmiş durumda. IMF şartları ve kredi anlaşmaları, yerel para birimi, döviz kuru, ticaret, enerji ve vergiler gibi konuları ele alır, Pakistan-Afganistan ilişkilerini ele almaz. Ancak sinsi ABD politikalarının, bu vaat edilen kredilerle Pakistan hükümetindeki ajanlarının iştahını kabarttığı ve böylece Afganistan ile geriliminin tırmandırılması da dahil olmak üzere ABD çıkarlarını gerçekleştirmek üzere coşkularını artırdığı göz ardı edilemez. 2023 yazında Pakistan, ABD'nin kontrolündeki IMF'den 3 milyar dolarlık bir kredi aldı ve bugün daha fazlasını alacağına dair söz almış durumda. "Pakistan hükümeti ve IMF Cuma günü üç yıl içinde 7 milyar dolarlık bir yardım programı için anlaşma imzaladı." (13.07.2024 Skynews Arabia) Bu ek yardım, Pakistan'ın, Amerika'nın arzularını yerine getirme coşkusu artırmakta.

8- Bütün bunlar nedeniyle, Amerikan yanlısı mevcut Pakistan hükümetinin açıklamalarından, iki ülke arasındaki gerilimin artırılması eğiliminde olduğu anlaşılıyor. Temmuz 2024 ortasında Pakistan askerlerinin hayatını kaybettiği olayda bu açıkça görülmektedir:

A- "Pakistan Savunma Bakanı, BBC'ye yaptığı açıklamada, "Pakistan'ın terörizmi hedef alan yeni bir askeri operasyon çerçevesinde Afganistan'a yönelik saldırılara devam edeceğini belirtti..." (02.07.2024 BBC) Aynı kaynağa göre "Taliban, bu açıklamanın "sorumsuzca" olduğunu söyledi ve Pakistan'ı, sınır ötesi saldırıların "sonuçları" olacağı konusunda uyardı."

B- Büyükelçinin dışişleri bakanlığına çağırılması: "Afganistan'ın İslamabad Büyükelçiliği Misyon Şefi Yardımcısı, bu hafta bir askeri üsse düzenlenen saldırıyla ilgili olarak Pakistan'ın sert tepkisini iletme üzere çarşamba günü Dışişleri Bakanlığı'na çağırıldı." (17.07.2024 El Cezire.net)

C- "Pakistan, Afgan hükümetini salı günü Hayber-Pahtunhva eyaletinde "teröristlerle" girdikleri çatışmada sekiz askerin hayatını kaybettiği saldırının faillerine karşı "derhal ve etkili" adımlar atmaya çağırdı... Açıklamada, saldırının Afganistan'da bulunan Pakistan Talibanı'na bağlı Hafız Gul Bahadur tarafından gerçekleştirildiği ve sekiz askerin öldüğü belirtildi." (16.07.2024 Anadolu Ajansı)

D- 13 Ağustos 2024 tarihinde El Arabiye sitesinin bildirdiğine göre "Taliban hükümeti salı günü Pakistan güçlerinin iki ülke arasındaki sınırda çıkan çatışmalarda biri kadın ikisi çocuk üç sivil öldürdüğünü kaydetti... Torkham'daki Pakistanlı bir sınır yetkilisi, çatışmada üç Pakistan askerinin yaralandığını söyledi..."

9- Özetlemek gerekirse: Sınır anlaşmazlıkları, Pakistan'daki Afgan mülteciler gerginliği, Pakistan'ın Afgan hükümetini Pakistan Talibanı militanlarına yataklık yapmakla suçlaması, saldırıların Afganistan'dan geldiği iddiaları, iki taraf arasındaki gerginliği artırmakta, sınır çatışmaları, sürtüşmeler, Pakistan'ın Afganistan'daki sınır bölgelerindeki şehir ve kırsallara hava saldırıları düzenlemesi için gerekçeler yaratmaktadır. Bu eğri, muhtemelen Biden yönetiminin Afganistan'dan çekildiği 2021 yılından bu yana istikrarlı bir şekilde yukarı doğru seyir göstermektedir ve açıkladığımız gibi bu gerilimin nedenleri, büyük ölçüde Amerikan kaynaklıdır... Amerika, bölgedeki ve Çin ile ilgili hedeflerine ulaşmak için bu gerilimi körüklemekte ve tırmandırmaktadır. IMF koşulları, iki ülke arasındaki gerilimin tırmandırılması konusuna açıkça değinirse de Amerika, Pakistan ile Afganistan arasında daha fazla gerginlik, çatışma ve sürtüşme yaratmak için bu kredileri Pakistan'daki ajanlarına uzatılan bir havuç olarak görmektedir. ABD'de başkanlık seçimlerinde Demokratlar ve Cumhuriyetçiler arasındaki kıyasıya rekabet ve Cumhuriyetçi aday Trump'ın Demokrat Biden yönetimini 2021'de Afganistan'dan aşağılayıcı bir şekilde çekilmekle suçlaması ışığında Biden yönetimi, Amerikalılara Taliban ile savaş görevini Pakistan'a tevdi ettiğini söylemek için Pakistan'ı Afganistan'daki Taliban ile şiddetli çatışmalara itebilir... Bütün bu sebeplerden dolayı, Amerika'nın Pakistan'daki ajanlarının açıklamaları, açık bir şekilde tırmandırma, tehdit ve gözdağı içermektedir. Başka bir deyişle, aralıklı sürtüşmeler sınır ötesi çatışmalara evrilebilir. Ancak, özellikle daha güçlü taraf olan Pakistan'ın Afganistan'dan herhangi bir toprak talebi bulunmadığı için, bu çatışmaların topyekûn bir savaşa dönüşmesi pek olası değil...

10- İşte İslam hükümlerinin yokluğunda Müslümanların durumu budur. İslam hükümleri, Müslümanlar arasındaki sınırların kaldırılmasını ve Müslüman ülkelerinin tek bir halife altında birleştirilmesini gerektirir. Ümmet, özellikle de güç ve kuvvet ehli, Rableri ve ümmetleri için öfkelenip, bu kukla yöneticileri devirmek için harekete geçmedikçe bu durum devam edecektir. Bu hain yöneticiler, güneş her battığında ümmetlerine karşı komplo kurmakta, her doğduğunda da Allah düşmanı Amerika ve diğer ülkeleri hoşnut etmek için bu komploları uygulamaktadırlar... İlk nesillerin durumu ne ile düzeldiyse Müslümanların durumu ancak onunla düzelir. Müslümanların durumu, Nübüvvet metodu üzere Hilafette Allah'ın indirdikleriyle hükmetmekle düzelecektir. Hilafet, kafirler ile arkalarında bulunan kimseleri de dağıtacaktır.

“Eğer onları savaşta yakalarsan, bunlar(a vereceğin ceza) ile arkalarındakileri de dağıt ki ibret alsınlar.” [Enfal 57] Hilafetin anayasası, İslam'dır. Allah *Subhânehu ve Teâlâ'*nın Kitabı, Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi ve Sellem'*in Sünneti, Sahabe İcma ve Şer'i Kıyastan türetilmelidir. Anayasası, ister Afganistan'da Muhammed Zahir Şah döneminde 1964 yılında yapılan ve Adalet Bakanı'nun 28 Eylül 2021 tarihindeki açıklamasında (El-Cezire ve Anadolu 2021/9/28) Taliban'ın kabul ettiğini duyurduğu anayasa olsun, isterse diğer Müslüman ülkelerde yürürlükte olan pozitif anayasalardan biri olsun insan yapımı anayasa olamaz. Bütün bu anayasalar Allah'ın buyruklarına aykırıdır.

وَأَن اِحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاخذَرَهُمْ أَن يُفْتِنُوكَ عَن بَعْضِ مَا أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِن تَوَلَّوْا فَاعْلَم أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَن يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ **“Aralarında, Allah'ın indirdiği ile hükmet. Onların arzularına uyma ve Allah'ın sana indirdiğinin bir kısmından (Kur'an'ın bazı hükümlerinden) seni şaşırtmalarından sakın. Eğer yüz çevirirlerse, bil ki şüphesiz Allah, bazı günahları sebebiyle onları bir musibete çarptırmak istiyor.”** [Maide 49] Afganistan ve Pakistan, Müslüman ülkelerdir, aralarındaki savaşın haram olduğunu bilmelidirler... Aralarındaki İslam kardeşliği bağlarını daha da derinleştirmeli, Amerika'nın başını çektiği sömürgeci kâfirlerle tüm bağlarını kesmeli ve Hilafetin kurulması için çalışan Hizb-ut Tahrir'in nusretine yanıt vermelidirler. Hilafetin kurulmasıyla Müslümanlar izzet bulacak, kâfirler ise zillete düşeceklerdir.

“ O gün Allah'ın zafer vermesiyle müminler sevinecektir. Allah, dilediğine yardım eder. O, mutlak güç sahibidir, çok merhametlidir.” [Rum 4-6]

H.22 Safer 1446
M.27 Ağustos 2024